

BIULETYN

KWIECIEŃ

MAJ

SPIIS, TREŚCI

WYDARZENIA

- **24 kwietnia**
— Koncert artystki z Charkowa **3**
- **14 maja**
— Noc Muzeów w Sulejówku **4**

WYDARZENIA CYKLICZNE

Cykl „Muzealne przygody z Helą”

- Za co Marszałek kochał sasanki - warsztaty ogrodnicze **6**
- Z wizytą w domu Piłsudskich - tworzymy portrety rodzinne **6**
- Cykl „Wytwórnia zabawy — o historii inaczej”
- O sztuce gwoźdźcia i nitki - tworzymy obrazy geometryczne **7**
- Stoję przed jakąś dziwną trąbą - tworzymy głośniki pasywne **7**

EDUKACJA

- Lekcje w ogrodzie i dworku **8**
- Młodzieżowa Rada Muzeum w działaniu **8**

DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWA

- 105 lat walki o Ukrainę **9**
- II część zawodów finałowych Olimpiady! **10**
- Przywódca — Debata nie tylko o Piłsudskim **11**

ZBIORY

- W ostatnim czasie do Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku przyjęliśmy bardzo cenne darowizny. **13**

VERONIKA LEMISHENKO

RECITAL HARFOWY

Zbiórka charytatywna:
glowingharp-ukraine.com/en

KONCERT ARTYSTKI Z CHARKOWA

Veronika Lemishenko to wybitna harfistka pochodząca z Charkowa. Artystka jest dyrektorką artystyczną Konkursu i Festiwalu Glowing Harp (Charków, Ukraina), członkinią Rady Dyrektorów Światowego Kongresu Harfowego. Występowała podczas takich festiwali jak „La Folle Journee” i „Camac Festival” we Francji, „HarpMasters Festspiele” w Szwajcarii czy „Lisboa Harp Seminar” w Portugalii. Veronika Lemishenko jest laureatką międzynarodowych konkursów harfowych we Francji, Hiszpanii, Wielkiej Brytanii, Ukrainie, Czechach, Bułgarii, Rosji, Grecji i Singapurze. Debiutowała

w słynnej na całym świecie i prestiżowej Królewskiej Akademii Muzycznej (Londyn, Wielka Brytania, 2018).

Nasze Muzeum miało przyjemność gościć artystkę w Saloniku muzealnym.

Cały czas można wesprzeć zbiórkę charytatywną prowadzoną przez „Veronika Lemishenko Charity Foundation” i „Glowing Harp” na rzecz ofiar wojny w Ukrainie >> <https://glowingharp-ukraine.com/en/>

NOC, MUZEÓW z Piłsudskim

14 maja 2022
g. 17:00-22:00

NOC MUZEÓW W SULEJÓWKU

Czym jest Noc Muzeów zapewne nikomu wyjaśniać nie trzeba, ale i tak pokusimy się o streszczenie idei: to świetna okazja do spędzenia sobotniego wieczoru w nowoczesnym gmachu i rodzinnym domu Piłsudskich. Muzeum po raz kolejny dołącza do ogólnopolskiej akcji, oferując zwiedzającym bezpłatne atrakcje. A będzie z czego wybierać: zwykle niedostępny dla publiczności magazyn zbiorów, klimatyczny dworek „Milusin” pośród rozkwitającej wiosennie bujnej roślinności, wielokrotnie nagradza wystawa stała oraz uruchomienie pierwszego portalu o Bronisławie Piłsudskim i koncert!

W podziemnym skarbcu – zwiedzanie magazynu zbiorów

Z okazji Nocy Muzeów nadarza się wyjątkowa okazja do zajrzenia za muzealne kulisy, która nieprędko się powtórzy. Będzie można dołączyć do ekskluzywnego grona osób, które obejrzą to, co zwykle dla zwiedzających niedostępne – nowoczesny, umieszczony głęboko pod ziemią magazyn zbiorów muzealnych! O ukrytych w nim skarbach opowiedzą pracownicy Działu Zbiorów, dbający na co dzień o te bezcenne obiekty. Bezpłatne wejściówki są limitowane, a zwiedzanie odbywać się będzie z przewodnikiem (miejsce zbiórki grupy: hall główny obok windy).

U Piłsudskich w „Milusinie” – zwiedzanie dworku i ogrodu historycznego

Zaczęliśmy od skarbów skrywanych pod ziemią, ale oczywiście zabytkiem o szczególnej wartości historycznej i najcenniejszą pamiątką materialną po Marszałku jest Dworek „Milusin”. Odtworzony z dbałością o najdrobniejsze detale, posadowiony pośród licznych drzew i majowo zieleniącej się roślinności, dom rodzinny

Piłsudskich przybliży atmosferę i codzienne życie Marszałka oraz jego bliskich. Bezpłatne wejściówki są limitowane, a zwiedzanie odbywać się będzie z przewodnikiem (miejsce zbiórki grupy: hall główny obok wyjścia na plac).

„Dla Rzeczypospolitej. Józef Piłsudski 1867-1935” – zwiedzanie wystawy stałej

Ekspozycja prezentuje nie tylko biografię jej głównego bohatera, ale także epokę, w której żył. Należy jednak zaznaczyć, że narracja sięga aż po czasy współczesne, co najlepiej pokazuje jak wciąż cenne jest dziedzictwo Marszałka. Doceniana jest również sama dwupoziomowa wystawa, w której nie brakuje wyjątkowych obiektów muzealnych i multimedialnych rozwiązań. Nowoczesna wystawa została wielokrotnie wyróżniona i nagrodzona w międzynarodowych konkursach. Podczas indywidualnego zwiedzania bez przewodnika i poznawania kolejnych losów Marszałka będzie można skonfrontować oceny jury z własnym odczuciem (obowiązują bezpłatne wejściówki).

14 MAJA

Uruchomienie portalu o Bronisławie Piłsudskim (g. 17.15)

W Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku można także odpocząć, do czego zachęcają wygodne fotele komfortowego Saloniku muzealnego. Właśnie w tej klimatycznej przestrzeni odbędą się dwie nie wymagające rezerwacji i wejściówek, towarzyszące Nocy Muzeów, atrakcje. Jedną z nich będzie symboliczne uruchomienie portalu o Bronisławie Piłsudskim. Choć życiorys i dokonania Bronisława były nie mniej fascynujące niż jego młodszego brata, to przez dekady pozostawał w cieniu Józefa. Dlaczego jeden z braci Piłsudskich żył na krańcach Dalekiego Wschodu, prowadził badania i próbował uchronić od zapomnienia kulturę i język plemion Ajnów i Nichwów? Dlaczego Bronisława nazwano „Królem Ajnów” i czy układano dla niego pieśni? A może do dziś w Japonii żyją przedstawiciele rodziny Józefa Piłsudskiego? Odpowiedzi na te i wiele innych pytań oraz ciekawostki o tym niezwykłym człowieku znajdziecie na naszym nowym portalu. Oficjalna premiera o g. 17.15, a uświetni ją swoją obecnością Ambasador Japonii w Polsce, Jego Ekscelencja Akio Miyajima.

Recital fortepianowy Łucji Wróblewskiej (g. 19.30)

Nieco później w Saloniku muzealnym rozpocznie się druga z niebiletowanych niespodzianek, czyli recital fortepianowy Łucji Wróblewskiej. Propozycja idealna na odpoczynek pomiędzy zwiedzaniem kolejnych części kompleksu – muzealna strefa relaksu pełna miłych dla ucha dźwięków. Podczas czterdziestominutowego wystąpienia uczennicy Prywatnej Szkoły Muzycznej II Stopnia w Sulejówku wybrzmi:

- |reludium i fuga gis-moll t.I DWK, Jan Sebastian Bach,
- Sonata C-dur op. 53 cz. I „waldsteinowska”, Ludwig van Beethoven,
- Nokturn Des-dur op. 27 nr 2, Etiuda cis-moll op. 10 nr 4, Ballada As-dur op. 47, Fryderyk Chopin.

Noc Muzeów: 14 maja (sobota), godz. 17.00 – 22.00, Aleja Piłsudskiego 29, Sulejówek. We wcześniejszych godzinach możliwe zwiedzanie w ramach regularnej oferty. W takcie Nocy Muzeów będzie także czynna muzealna restauracja „Adelcia” (na parterze hallu głównego).

Rezerwacja bezpłatnych biletów wstępu: internetowo i stacjonarnie. W obu pulach liczba biletów jest ograniczona i przeznaczona tylko do określonej dystrybucji – **wyczerpanie wejściówek z jednej puli nie oznacza braku w drugiej.** Dystrybucja internetowa rusza w poniedziałek 9 maja o godz. 10.00 na stronie www.muzeumpilsudski.pl. Bilety stacjonarne będą dostępne w kasach wyłącznie w dniu wydarzenia od godz. 17:00.

Na każde wydarzenie obowiązuje osobna bezpłatna wejściówka (poza uruchomieniem portalu i koncertu, na które nie potrzeba rezerwacji).

Propozycje dojazdu: SKM linii S2 z Warszawy Śródmieście (23 minuty) lub autobusem linii 173 z Dworca Wschodniego. Parking znajduje się u zbiegu Alei Józefa Piłsudskiego i ulicy Jana Matejki.

CYKL

„MUZEALNE PRZYGODY Z HELĄ”

ZA CO MARSZAŁEK KOCHAŁ SASANKI - WARSZTATY OGRODNICZE

Na kwietniowych warsztatach w ramach cyklu „Muzealne przygody z Helą” wspólnie poznawaliśmy ogród Marszałka. Podczas spaceru odkrywaliśmy zakamarki ogrodu i dowiedzieliśmy się, gdzie mogły rosnąć sasanki – ulubione kwiaty Piłsudskiego. Był to także czas na działania ogrodnicze. Uczyliśmy się, jak należy pielęgnować rośliny i zasadziliśmy swoje własne kwiatowe mini ogródki.

24.04.2022 r., godzina 12.00

Z WIZYTĄ W DOMU PIŁSUDSKICH - TWORZYMY PORTRETY RODZINNE

W maju przyjrzymy się z bliska Rodzinie Piłsudskich: Józefowi, Aleksandrze, Wandzie i Jagodzie. Wspólnie z uczestnikami warsztatów udamy się do dworku „Milusin”, aby poznać dom Marszałka. Zastanowimy się nad rolą, jaką w domach pełnią rodzinne portrety. Stworzymy też portrety naszych rodzin, korzystając z inspirującej aury ogrodu historycznego.

22.05.2022 r., godzina 12.00

Warsztaty stacjonarne w ramach cyklu „Muzealne przygody z Helą” są płatne. Bilet dla dziecka: 30 zł brutto (w tym bilet uzupełniający dla jednego opiekuna), każda dodatkowa osoba 15 zł brutto.

CYKL „WYTWÓRNA ZABAWY — O HISTORII INACZEJ”

O SZTUCE GWOŹDZIA I NITKI - TWORZYMYS OBRAZY GEOMETRYCZNE

Podczas kwietniowych warsztatów w ramach cyklu „Wytwórnia zabawy — o historii inaczej” w ruch poszły młotki i gwoździe. Uczestnicy poznali wyjątkową technikę plastyczną, w której wykonywali oryginalne obrazki geometryczne. Wśród naszych dzieł znalazły się między innymi charakterystyczne wąsy, maciejówka a nawet MS Piłsudski! Obrazki z gwoździ i nici powstawały w naszej muzealnej warsztatowni — w sali Gdynia. Dla rodzin była to jedna z pierwszych okazji do pełnego skorzystania z przestrzeni pracowni.

03.04.2022r , godzina 12.00

STOJĘ PRZED JAKĄS DZIWAČNĄ TRABĄ - TWORZYMYS GŁOŚNIKI PASYWNE

Podczas majowego spotkania w ramach cyklu „Wytwórnia zabawy — o historii inaczej” uczestnicy będą mieli okazję posłuchać archiwalnych nagrań z głosem Józefa Piłsudskiego. Wspólnie udamy się na wystawę, aby dowiedzieć się, w jakich okolicznościach Marszałek nagrywał przesłanie dla potomnych. Porozmawiamy także o rozwoju technologii i roli urządzeń rejestrujących i odtwarzających dźwięki. Ale nie obędzie się także bez majsterkowania! Wspólnie z Rodzinami będziemy tworzyć głośniki pasywne ze sklejek, które każdy zabierze ze sobą do domu.

08.05.2022 r. , godzina 12.00

Wytwórnia zabawy to kontynuacja projektów, realizowanych we współpracy ze Stowarzyszeniem Robisz.To.

Warsztaty stacjonarne w ramach cyklu „Wytwórnia zabawy — o historii inaczej” są płatne. Bilet dla dziecka: 40 zł brutto (w tym bilet uzupełniający dla jednego opiekuna), każda dodatkowa osoba 20 zł brutto.

LEKCJE W OGRODZIE I DWORKU

W sezonie wiosennym wracamy z ofertą dla grup szkolnych w postaci zajęć ogrodowych. Nowością będą warsztaty specjalne dla najmłodszych dzieci: proponujemy grupom przedszkolnym i klasom 1-3 szkół podstawowych odwiedzić w „Milusinie”, w czasie których uczestnicy będą przyglądać się temu, jak żyło się tam sto lat temu. Następnie spacerem przez ogród przejdą na warsztaty do Willi Bzów, podczas których uzupełnią wedle własnego pomysłu plany architektoniczne dworku. Wszystko zwieńczy tworzenie swoich własnych sadzonek, które każdy będzie mógł wziąć ze sobą do domu. Dla grup starszych, czyli dla dzieci od 4 klasy szkoły podstawowej, proponujemy zwiedzanie z naszymi przewodnikami, którzy są przygotowani do pracy z dziećmi.

Maj, czerwiec

MŁODZIEŻOWA RADA MUZEUM W DZIAŁANIU

W ostatnim czasie radni i radne intensywnie pracują nad tworzeniem własnego profilu w mediach społecznościowych. Zbierają materiały i tworzą bazę interesujących ich zdjęć i informacji. Równolegle trwają przygotowania do realizacji projektu poświęconego modzie dwudziestolecia międzywojennego. Młodzież spotkała się także z psycholożką oraz muzealnymi wolontariuszami. Wspólnie chcą stworzyć koncepcję współpracy rówieśniczej i zaprosić do działania kolegów i koleżanki z Ukrainy.

Kwiecień, maj 2022 r.

(zdjęcie będzie doślane)

105 LAT WALKI O UKRAINĘ

20 kwietnia 2022 (środa) godzina 12.00 Salonik Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku oraz online na kanale Youtube i fanpage'u Biura Programu Niepodległa

20 kwietnia 2022 w Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku odbyła się debata polsko-ukraińskich naukowców poświęcona walce Ukrainy o niepodległość w XX wieku. W bieżącym roku przypadają 105 rocznice: w marcu powstania Ukraińskiej Centralnej Rady, a jesienią proklamowania Ukraińskiej Republiki Ludowej. 21 kwietnia minęło 102 lata od podpisania tajnej umowy między Rzeczypospolitą Polską a Ukraińską Republiką Ludową – układu Piłsudski – Petlura

Historia państwowości ukraińskiej sięga Rusi Kijowskiej – wczesnośredniowiecznego państwa plemion wschodniosłowiańskich, z których wykształciły się narody: białoruski, ukraiński i rosyjski. Najazdy tatarskie spowodowały upadek Rusi Kijowskiej. W XIV w. jej ziemie weszły w skład Wielkiego Księstwa Litewskiego, a od unii lubelskiej znalazły się w granicach Korony Królestwa Polskiego rozciągającej się od Bałtyku po Morze Czarne. Po powstaniu Chmielnickiego, Ukraina stanęła przed wyborem – czy zwiąże się ugodą perejśławską z Rosją czy ugodą hadziacką z Rzeczypospolitą. Ta druga dawała szansę powstania – obok Korony i Wielkiego Księstwa Litewskiego – trzeciego członu Rzeczypospolitej. Nasi przodkowie w Polsce i w Ukrainie zaprzeczali tę

szansę. Po rozbiorach Rzeczypospolitej, ziemie Ukrainy włączone zostały w skład Imperium Romanowych, gdzie Ukraińcy nazywani byli „Małorosjanami”.

Po rewolucji lutowej w Rosji, 17 marca 1917 r. w Kijowie powstał organ parlamentarny – Ukraińska Centralna Rada, która po przewrocie bolszewickim, 20 listopada 1917 r. proklamowała Ukraińską Republikę Ludową – odrębny organizm państwowy, związany z Rosją na zasadach federacji. 22 stycznia 1918 r. Rada ogłosiła IV Uniwersał – deklarację niepodległości: „Ukraińska Republika Ludowa staje się niepodległym, od nikogo niezależnym, wolnym, suwerennym Państwem Narodu Ukraińskiego”.

Przez pięć lat Ukraińcy walczyli o uznanie swej niepodległości. Polska była w 1919 r. jednym z niewielu państw, uznających odrębność państwową Ukrainy. Krótkotrwały konflikt zbrojny odrodzonej Rzeczypospolitej z Ukraińską Republiką Ludową dotyczył ziem pogranicznych, natomiast zarówno „biała” jak i „czerwona” Rosja negowała istnienie narodu i państwa ukraińskiego i dążyły do jego zniszczenia.

Zawarty w kwietniu 1920 r. sojusz Józefa Piłsudskiego z Symonem Petlurą stanowił próbę budowy w środkowo-wschodniej Europie bloku państw i narodów stabilizującego pokój w strefie międzymorza. Planu tego nie udało się wówczas zrealizować.

Gdy w 1991 r. Ukraina ponownie wybiła się na niepodległość, Rzeczpospolita Polska była pierwszym państwem, które uznało jej niepodległość i nawiązało z nią stosunki dyplomatyczne. Pierwszym ambasadorem Ukrainy w Polsce został tłumacz literatury polskiej Dmytro Pawlyczko, współtwórca *Deklaracji Niepodległości Ukrainy z 1991 r.*, który współpracuje obecnie z Muzeum Józefa Piłsudskiego przy organizacji *Dialogu Dwóch Kultur* w Krzemieńcu.

Jesteśmy sąsiadami związanymi na dobre i złe. By lepiej rozumieć teraźniejszość warto poznać wspólną przeszłość i złożoną historię wybijania się Ukrainy na niepodległość w XX w.

Debatę można obejrzeć na kanale YouTube Muzeum.

Uczestnicy debaty:

- dr hab. Jan Jacek Bruski, profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego, zajmuje się problematyką Europy Środkowo-Wschodniej, głównie dziejami Ukrainy, Czech oraz Słowacji. Autor prac poświęconych relacjom polsko-ukraińskim oraz kształtowaniu się ukraińskiej państwowości po I wojnie światowej;
- prof. Grzegorz Nowik, zastępca dyrektora Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku, pracownik Instytutu Studiów Politycznych Polskiej Akademii Nauk;
- dr hab. Jan Krzysztof Pisuliński, profesor Uniwersytetu Rzeszowskiego, zajmuje się m.in. relacjami polsko-ukraińskimi w XX wieku oraz dziejami polskiej dyplomacji. Wybitny szachista, mistrz międzynarodowy;
- prof. Władysław Werstiuk, ukraiński historyk zajmujący się relacjami polsko-ukraińskimi w okresie międzywojennym, były wiceprezes ukraińskiego Instytutu Pamięci Narodowej;
- debatę poprowadził prof. Włodzimierz Suleja, pracownik Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku i Instytutu Pamięci Narodowej.

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

niepodległa

Projekt realizowany w ramach obchodów stulecia odzyskania niepodległości oraz odbudowy polskiej państwowości przez Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku i Biuro Programu „Niepodległa”

II CZĘŚĆ ZAWODÓW FINAŁOWYCH OLIMPIADY!

Znamy już wyniki I części zawodów finałowych Ogólnopolskiej Olimpiady Przedmiotowej im. Marka Gajewskiego Losy żołnierza i dzieje oręża polskiego w latach 1531–1683. Od Obertyna do Wiednia odbyła się 17 marca 2022 r. Tegoroczne zawody finałowe I części prezentowały bardzo wysoki poziom. Wielu uczniów wykazało się ponadprzeciętną wiedzą, w wyniku czego zdecydowana większość uczestników tych zawodów uzyskała przynajmniej ocenę dobrą i tytuł Finalisty Olimpiady.

Wysłanie ponad dwustu zaświadczeń, jak co roku, było wielkim przeżyciem zarówno dla uczestników jak i Komitetu Głównego Olimpiady.

W dniach 17-19 czerwca 2022 roku odbędą się II część zawodów Finałowych Olimpiady. Poszczególne konkurencje rozegraną zostaną w Muzeum Wojska Polskiego w Warszawie i Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku. Część terenowa tradycyjnie rozegrana zostanie na terenie Warszawy.

Serdecznie gratulujemy wszystkim uczestnikom i Finalistom Olimpiady!

Wszystkie najnowsze informacje o Olimpiadzie można znaleźć na stronie www.olimpiadalosyzolnierza.pl oraz na profilu Olimpiady na Facebook

17-19 czerwca 2022 r. – zawody finałowe część II

PRZYWÓDCA DEBATA NIE TYLKO O PIŁSUDSKIM

Kiedy: 12 maja 2022 (czwartek)

Godzina: 17.00

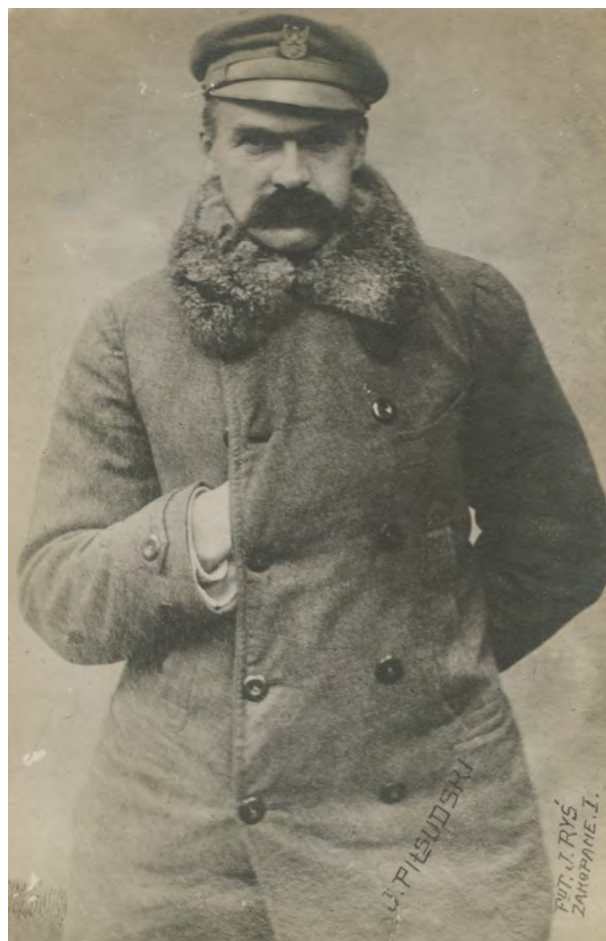
Gdzie: muzealny Salonik oraz online na kanale Youtube Muzeum i fanpage'u Biura Programu „Niepodległa”

Wstęp wolny

Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku i Biuro Programu „Niepodległa” zapraszają 12 maja na debatę o przywództwie. Wybór tematyki i daty nie jest przypadkowy oraz skłania do refleksji: to rocznica przewrotu majowego oraz odejścia Józefa Piłsudskiego na wieczną wartę.

Józef Piłsudski jest jedną z najważniejszych postaci w historii Polski. Został zapamiętany jako charyzmatyczny przywódca, który wokół idei walki o niepodległość i obrony granic odrodzonego państwa potrafił zjednoczyć większość społeczeństwa. Był uwielbiany przez podkomendnych, szanowany zarówno przez zwolenników, jak i przeciwników. A oponentów i wrogów miał wielu. Choć krytykowany za zbrojne przejęcie władzy w 1926 roku i rozlew bratniej krwi oraz oskarżany o próbę wprowadzenia dyktatury, był kochany przez wielu Polaków. Pogrzeb Józefa Piłsudskiego stał się niezwykłą manifestacją jedności narodowej, a liczne upamiętnienia świadczą, iż dziedzictwo Marszałka wciąż jest dla społeczeństwa ważne i cenne.

Józef Piłsudski od początku swej politycznej aktywności potrafił trafnie oceniać sytuację i wytyczać strategię działania. Sformułował atrakcyjną wizję drogi do niepodległego, demokratycznego i sprawiedliwego państwa. Docierał z nią do szerokich mas. Doceniał bowiem siłę mediów, w owych czasach – słowa drukowanego. Zanim chwycił za broń, upowszechniał swoją wizję na łamach tajnego pisma „Robotnik”. Formułował śmiało tezy, potrafił argumentować, ale rozumiał też, jak ważne jest odwoływanie się do emocji. Pisząc i przemawiając, umiejętnie nawiązywał do mitów i symboli narodowych, cytował polskich wieszczów. Świadomie kształtował swój wizerunek i budował autorytet. Najpierw jako lider Polskiej Partii Socjalistycznej, następnie Komendant I Brygady Legionów, później jako Wódz Naczelny prowadzący Wojsko Polskie do zwycięstwa w 1920 roku. Będąc Naczelnikiem Państwa i premierem, nie wahał się podejmować trudnych, a czasem

wręcz kontrowersyjnych decyzji. Brał na swe barki odpowiedzialność za ich realizację. Józef Piłsudski był wybitnym przywódcą w latach walki o niepodległość i wojny o granice. Trudniej było mu działać w czasie pokoju – nie mieścił się w wąskich ramach państwa demokratycznego i rzeczywistości walk parlamentarnych.

Dla wielu współczesnych Józef Piłsudski wciąż jest autorytetem i wzorem przywódcy, który w trudnych czasach potrafił zjednoczyć naród i elity polityczne wokół idei walki o niepodległość i odrodzenia Rzeczypospolitej. Otwartym pytaniem pozostaje to, jak te umiejętności przywódcze Józef Piłsudski zdobył? Dziś menedżerowie i różni liderzy kształcą się w zarządzaniu i uczą przywództwa na studiach i wysoce specjalistycznych kursach. Na czym, zatem polegał fenomen samouka Józefa Piłsudskiego? Czy analiza jego osobowości, intelektu oraz metod działania i wyborów, które doprowadziły go do najwyższych stanowisk w państwie i sukcesów politycznych, może być przydatna współczesnym liderom politycznym, dowódcom wojskowym i kadrom zarządzającym biznesem oraz innymi gałęziami życia społecznego?

Może należałoby zadać pytanie, czy można się nauczyć jak zostać wybitnym przywódcą? Na ile przywództwo wiąże się ze szczególnymi cechami osobowości, a na ile nabytymi umiejętnościami, pracą, wyrzeczeniami i dyscypliną? Determinuje nas osobista predyspozycja, a może otoczenie i zastane warunki? Wybitni przywódcy pojawiają się w wyjątkowych momentach historii, często trudnych pod względem militarnym, ekonomicznym czy nastrojów społecznych. Na ile zatem zachowania przywódców w sytuacji kryzysowej kształtują wydarzenia?

Dziś z podziwem obserwujemy prezydenta Wołodymyra Zełenskigo, który skutecznie podtrzymuje dumę i wolę walki w narodzie ukraińskim. Charyzmatyczny mówca skupia na sobie uwagę całego świata. Rozumie moc mediów, szczególnie społecznościowych, za pomocą których wpływa na opinię publiczną i być może pośrednio na decyzje światowych liderów. Pod jego przywództwem Ukraina okazała się twardym przeciwnikiem dla mocarstwa, przed którym niegdyś korzyły się najmocniejsze światowe gospodarki. To czas wojennej niepewności, znacznie bardziej niż stabilny i sprzyjający rozwojowi kraju pokój, weryfikuje przywództwo. W tym szczególnym momencie dla całej Europy, nawiązując do ważnych polskich rocznic, porozmawiamy o przywódcach na czas wojny i walki o niepodległość. Czy - i jeśli tak, to dlaczego - mogą kształtować bieg historii?

Uczestnicy debaty:

- Paweł Kastory, prezes, założyciel i współwłaściciel agencji reklamowej DDB Worldwide, wieloletni przewodniczący Rady Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku, prezes Stowarzyszenia Przyjaciele Muzeum Narodowego w Warszawie, były wiceprezes Polskiej Rady Biznesu, członek Rady Polskiego Komitetu Narodowego UNICEF oraz Rady Fundacji Ronalda McDonalda.
- dr hab. Paweł Kowal, historyk, politolog, były wiceminister spraw zagranicznych i eurodeputowany, kieruje Radą Naukową Przedstawicielstwa Polskiej Akademii Nauki w Kijowie, profesor Instytutu Studiów Politycznych Polskiej Akademii Nauk,
- gen. Stanisław Koziej, generał brygady, profesor nauk wojskowych, były wiceminister obrony narodowej oraz były szef Biura Bezpieczeństwa Narodowego,
- prof. Grzegorz Nowik, zastępca dyrektora Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku, pracownik Instytutu Studiów Politycznych Polskiej Akademii Nauk,
- Debatę poprowadzi **Milka Skalska** – zastępczyni dyrektora Muzeum Marii Curie-Skłodowskiej, była szefowa Działu Komunikacji i rzeczniczka prasowa Muzeum Getta Warszawskiego. Dziennikarka i prezenterka telewizyjna, reżyserka i scenarzystka programów publicystycznych, reportaży i filmów dokumentalnych. Moderuje spotkania autorskie z pisarzami oraz debaty o tematyce kulturalnej, społecznej i historycznej. Wykładowczyni na Wydziale Nauk Humanistycznych Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego oraz w Instytucie Badań Literackich PAN.

**Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego**

niepodległa

Projekt realizowany w ramach obchodów stulecia odzyskania niepodległości oraz odbudowy polskiej państwowości przez Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku i Biuro Programu „Niepodległa”

W OSTATNIM CZASIE DO MUZEUM JÓZEFA PIŁSUDSKIEGO W SULEJÓWKU PRZYJĘLIŚMY BARDZO CENNE DAROWIZNY

Mebłe czeczotowe należące od prawie stu lat do rodziny Krzewińskich w Poznaniu:

- szafa biblioteczna zamykana na czworo drzwi, dwoje pełnych po bokach, pośrodku drzwi podwójne z szybą, między drzwiami w pionie ozdobne kanelowania stylizowanej kolumny jońskiej w płaskorzeźbie, na skrajnych frontach płycin drzwiowych widoczne dekoracyjne rozety; u góry zwieńczenie w formie rzeźbionego gzymsu; pod każdymi drzwiami szuflady z widocznymi małymi rozetkami (uchwyty), szafa stoi na profilowanym, rozbudowanym cokole, wewnątrz po trzy półki;
- biurko na dwóch masywnych nogach w kształcie harfy, wzmocnionych toczoną łączyną, od frontu posiada trzy szuflady z widocznymi otworami na kluczyk, pośrodku gałka (uchwyt), szuflady cofnięte pod profilowanym blatem;
- fotel z tapicerowanym siedziskiem, z profilowanymi podłokietnikami i u góry oparciem w kształcie liry.

Pochodzenie mebli zostało zapisane w aktach jako **Donacja Grzegorza i Aleksandry Krzewińskich**, na żywo można je zobaczyć w Mediatece w drodze na „Maderę” na poziomie minus 1.

Ponadto **panowie Andrzej i Jan Tyszka** ofiarowali do Muzeum swoje pamiątki jako **Dar Rodziny Majkowskich i Tyszków**. Są to:

- łopatką pamiątkowa z budowy Kopca J. Piłsudskiego w Sowińcu, wykonana z blachy mosiężnej z wypukłym tłoczonym napisem: BUDOWA KOPCA JÓZEFA PIŁSUDSKIEGO, KRAKÓW SOWINIEC 1935;
- lodówka drewniana na lód z ok. 1910-1920 r., która po przeprowadzonej konserwacji będzie ekspozowana w kuchni w Dworcu „Milusin”.

Dodatkowo, w celu uzupełnienia ekspozycji w „Milusinie”, panowie przekazali nam także:

- przedwojenną puszkę po denaturacie z napisem: PAŃSTWOWY MONOPOL SPIRYTUSOWY DENATURAT DO GOTOWANIA, OŚWIECZENIA I OGRZEWANIA & TRUCIZNA, MOC 92, POJEMNOŚĆ [...];
- przedwojenny rozpylacz do roślin.

Pani Zofia Olkowska ofiarowała kartę pocztową Zofii Moraczewskiej wysłaną 28 lipca 1915 r. z Jasła do Anieli Leiksnerowej, zamieszkałej w Rabce. Moraczewska opisuje zniszczenia wojenne, podróżując koleją na trasie z Męciny koło Nowego Sącza przez Stróżę do Jasła. Karta zapisana dwustronnie ołówkiem. Na karcie znajduje się nadrukowany znaczek z wizerunkiem Franciszka Józefa.

Pan Tadeusz A. Olszański przesłał do zbiorów zagadkową fotografię czarno-białą przedstawiającą Józefa Piłsudskiego schodzącego ze statku, na której poza Marszałkiem można zidentyfikować Aleksandra Prystora. Po lewej u góry widoczne są dwie

szalupy, jedna z napisem GDYNIA. Marszałek odwiedził Gdynię dwukrotnie: latem 1928 r. i na chwilę po powrocie z Madery 29 marca 1931 r. Darczyńca zasugerował, że fotografia została wykonana w Gdyni w czasie powrotu Piłsudskiego z Madery. Jednak nie jest to okręt ORP „Wicher”, którym Marszałek przyплыł z wyspy do Gdyni. Z kolei obszerny płaszcz Marszałka budzi wątpliwość co do pory letniej w 1928 r.

Fotografia należała do mamy darczyńcy **Anny z Krassowskich Olszańskiej**, która otrzymała ją od ciotki Janiny Bieńkiewicz, zarządzającej hotelem „Polonia” na Helu.

W wyjaśnieniu pochodzenia fotografii pomogła relacja z pobytu Marszałka na Wybrzeżu w 1928 r. zamieszczona w ówczesnej prasie: „Specjalny pociąg przybył do Gdyni 1 lipca o godz. 7.40. Orkiestra odegrała hymn narodowy, a kompania honorowa prezentowała broń. Po powitaniu na dworcu Piłsudski wraz ze świtą spożył śniadanie w restauracji na dworcu w Gdyni. O godz. 9 oficjele pojechali zwiedzać Gdynię, ale Marszałek pozostał w swej salonce. O godz. 10.15 wszyscy przybyli na przystań Żeglugłi Polskiej. W czasie polowej mszy podniesiono bandery na trzech stateczkach (trzeci nazwano imieniem córki Eugeniusza Kwiatkowskiego – Hanka). Po śniadaniu, które odbyło się na statku Gdańsk, teraz Marszałek pojechał zwiedzić Gdynię. Później wszyscy wsiedli na Gdańsk i statek eskortowany przez okręty wojenne popłynął na **Hel**”.

Na tej podstawie udało się zidentyfikować miejsce i czas powstania fotografii: Hel - 1 lipca 1928 r.